

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 136 (2698) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 június 17

Ünnepi fogadalom

Kormányzó Urunk születésnapját ünnepli június 18-án az ország. Isten gondviselő kegyelméből a 73-ik életévét tölti be most a magyar államfő, ki a testi és lelki erők teljében tudta megérni ezt a magas kort, melynek olyan sorsdöntő tartalma volt az utóbbi évtizedekben a magyar népre nézve. Eppen az a két utóbbi évtized, mely alatt Horthy Miklós államfőként kormányozta az országot, a magyarság legsúlyosabb megrázkódtatásának a helyreépülését foglalta magában. Az ő kormányzósága volt az a nagyfontosságú átmeneti idő, melyben a világháborús összeomlásból Magyarország a maga új föltámadásához érkezhetett.

Ebben a föltámadásban Kormányzónk az emberi kötelességteljesítés hősiességével mutatott példát minden magyarnak. Mi még akkor az idegen hatalom alatti elszakadásban éltünk, amikor az elzárt határokon túlról átáthallatszott hozzánk a jóhírek folytán erősülő biztató szava, hogy a megsemmisült országban minden zavarságot, tévováságot és reménytelenséget hogyan győz le az ország választott vezéréhez való alkalmazkodás mind nagyobb rendszere. És hogy az ország választott vezére is hogyan tudja megtalálni a romok alatt a régi történelmi alapokat, a szent koronához való hűségnek hogyan lesz mind határozottabb szószóla, s hogyan védi meg ezt a hűséget egy a kétségbeesett kalandvágyaktól, mint a köröskörül leskelődő megrohanási hajlamoktól. Hallottuk a jó híret az országvezető bölcsesség mind nagyobb érvényesülésének, a rendtelenség helyébe a társadalmi rend helyreállításának, az erkölcsi alapokon felmagasodó tekintély kiformálódásának, az ahhoz igazodó tisztelgetnek, összetartásnak és munkabeli összefogásnak.

Sok minden jó hír jött onnan, ami olyton megerősített remélni akarunkban, s később már reményeinkben, és bizalmunkban, hogy Isten megsegít bennünket és a szétszakadt magyar haza ismét visszakarapja a maga történelmileg kiérdemelt teljességét. Köröskörül a hatalmi gögők tulengése fojtogatta az egykori magyar hazát, de a megmaradt csonkaházában a türelem, a szegénység, az egyszerűségekben való megnyugvás egyesült a komoly önbizalommal és a magyar rendtelésben való hittel, s ez nem engedte, hogy csüggedés vagy ésszeroskadás álljon elő. Ebből fejlődött ki az ottani gazdasági rend, annak a mind nagyobb becsületességre törekvése, abból a társadalmi túlnövések és egészségtelen eltorzulások visszazszorítása, s aztán legfőképpen a nemzet hadsereg egyre tüneményesebb megszerveződése.

Hallottuk a jó híret, hogy Kormányzónk bölcsesége hogyan áll őrt az egészséges fejlődésnek e mélységekben növe folyamata fölött. És aztán láttuk őt bevonulni a felszabadult hazarezekébe, annak a hadseregnek az

Kormányzó urunk születésnapjára készül az ország

„Egységes nemzetiségekkel egységes magyarságnak kell szemben állnia“ — mondta Teleki Béla gróf. — A képviselőház folytatta a közellátási vitát

A MTI jelenti: A Kormányzó Ur Öfömlétsága június 18-iki születésnapját a m. kir. honvédség ünnepélyesen üli meg. A laktanyákat és a honvédség többi épületeit napfelkeltétől napnyugtáig fellobogózzák. Reggel zenés ébresztő lesz. A budapesti helyőrség hitfelekezetek szernit istentiszteleteken vesz részt. Az istentiszteletek után szemle lesz. A tábornoki kar délben a tisztikaszinóban ebéden vesz részt. A zeneébresztő, az istentiszteletek és

a diszebéd alatt a gellértthegyi citadellán felállított lövegek 24—24 diszlövést adnak le. E napon a honvédelmi miniszterium és a katonai parancsnokságok szünnapot tartanak. A honvédség a vidéken a helyi viszonyoknak megfelelően ünnepli meg a Kormányzó Ur születésnapját. Ez alkalommal adják át az Észak-Erdély és Kelet-Magyarország felszabadulásának emlékére a Kormányzó Ur által alapított emlékművet

Meskö Zoltán véleménye szerint sokkal szigorubb büntetést kellene kiszabni azokra, akik élelmiszert halmoznak fel, mert ez ugyanolyan bűn, mint a hazaárulás. Piukovich József szerint először a termelést kellene irányítani és megszervezni és csak aztán foglalkozni a büntető szankciókkal.

LAKY MINISZTER VÁLASZA A FELSZÓLALÁSOKRA

Laky Dezső közellátásiügyi miniszter válaszolt a felszólalásokra. Mivel több oldalról azt hallotta, hogy aggodalmak merültek fel a tekintetben, hogy a termelés érdekei nincsenek kellőképp biztosítva, javasolja, hogy a törvényjavaslatot pótszöveggel egészítsék ki, amely már az első pontban kihangsúlyozza, hogy a termelés rentabilitásának biztosítását is szem előtt kell tartani. A lisztellátással, a vásárlási könyvecskékkal és a cipőellátással kapcsolatban megállapította, hogy a vásárlási könyvek bevezetése tisztán és kizárólag azt a célt szolgálta, hogy ha már az országban nem lehetett a kérdéses cikkeket korlátlan mennyiségben forgalomba hozni, akkor legalább gátat vessenek annak a gyakran tapasztalt hisztériának, mely az áruk felvásárlásában nyilvánult meg. Mód lesz arra, hogy utólag ezt a könyvet a hatóságok megvizsgálhassák és a szükséghez mérten más intézkedéseket is hozzanak.

A képviselőház ülése

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház ma délelőtti ülésén napirend előtt gróf Teleki Béla bejelentette az Erdélyi Párt országos megalakulását. Ismertette a párt célkitűzéseit és programját. El akarja — ugymond — osztalni az esetleges félreértéseket a tekintetben, hogy az Erdélyi Párt regionárius párt.

— A leghatározottabban le kell szögezmem, hogy ez tévedés — mondotta. — Elválaszthatatlanul összetartozunk az összmagyarsággal s az összmagyarság kérdéseivel kívánunk foglalkozni. A magyar élet minden kérdése ugyan érinti az erdélyieket, mint a magyarság valamennyi tagját.

Hangsúlyozta azután, hogy elsősorban természetesen erdélyi kérdésekkel akar foglalkozni a párt.

A 22 éves megszállás után építő munkára van szükség.

Köztudomásu — folytatta — hogy Erdély nemzetiségi terület. Tudjuk, hogy a nemzetiségek politikailag egységesek. Fontos tehát, hogy ezzel a nemzetiséggel egységes magyarság álljon szemben. Az Erdélyi Párt úgy látja, hogy ezt ő tudja legjobban megvalósítani. Egész Erdély egy emberként érzi soha el nem muló háláját a Kormányzó Ur iránt, akinek bölcs ország-lása lehetővé tette felszabadulásunkat.

A szónok ezután így folytatta: Az erdélyi kérdésekkel való foglalkozás azonban feladatainknak csak egyrésze. Fel akarjuk használni kisebbségi életünk tapasztalatait, annak a kisebbségi életnek tapasztalatait, amely alatt valósággal levetkőztetve láttuk a társadalmi és nemzetj kérdéseket. Ezért értettük meg világosan

Teleki Pál gondolatait. Ezért támogatuk Teleki Pál politikáját és ezért támogatjuk Bárdossy miniszterelnök politikáját is, aki nagy elődje elgondolásait kívánja követni.

Teleki Béla ezután hangoztatta, hogy az Erdélyi Párt minden szükséges reform kérdésében a haladás oldalán áll.

Teleki Béla beszéde után az alelnök bejelentette, hogy Kölcsey István indítványt terjesztett elő, hogy a közellátás érdekeit veszélyeztető cselekmények büntetéséről szóló javaslat tárgyalásának tartamára az ülés idejét 8 órában állapítsák meg. Az indítványról a ház a legközelebbi ülésen vita nélkül dönt. A képviselőház ezután folytatta a közellátás érdekeit veszélyeztető cselekmények büntetéséről szóló javaslat tárgyalását.

Szovjet-Oroszország a teljes mozgósítás küszöbén

Ujabb németellenes intézkedések Amerikában. — Valamennyi japán alattvaló elhagyja a Fülöp-szigeteket

Zürichből jelentik (Bud. Tud.) A Neue Zürcher Zeitung kedd déli kiadásában jelenti, hogy Sumner Welles külügyi államtitkár hétfőn Roosevelt elnök megbízásából

jegyzéket nyújtott át a washingtoni német nagykövetnek és felszólította az összes amerikai német konzulátusok, a német bi-

rodalmi vasutak washingtoni utazási irodája, a Transocéáni Hírszolgálati Ugyenökség összes irodája és a washingtoni német információk könyvtár azonnali megszüntetésére.

A tisztviselőknek és az alkalmazotaknak a legrövidebb időn belül el kell hagyniok Washingtont és legkésőbb július 10-éig az Egyesült Államok területét. Hétfőn Roosevelt megbeszélést folytatott az Egyesült Államok több vezető személyiségével az Angliának szánt bombavetőrepülőgépszállítások és a közelkeleti hadseregnek szánt szállítások fokozásáról. A megbeszélés után az elnök fogadta a washingtoni angol nagykövetet.

Az amerikai külügyi államtitkár a

élén, amely az elmúlt husz év alatt úgy nőtt ki a földből, mint a jól megmunkált anyaföldből a tömött, gazdag és biztató búzatermés. Mi akkor megfogadtuk, hogy mi is olyan küzdő, odaadó munkásai leszünk az újra felépülő országnak, amilyen küzdelem és munka a csonkaházat az első megszerveződéséhez hozzásegítette. Ezzel a foga-

dalommal, s annak a becsületes megtartásával győzünk le minden nehézséget és megpróbáltatást, mely még utunkban áll, hogy országunk teljesége kívül is, de belül is tökéletes legyen.

Ezzel a szent elhatározással köszöntjük Országkormányzó Urunkat a születésnapjára.

sajtóértekezleten az elnökre hivatkozva cáfolta azokat a híreket, hogy az amerikai kormány felhívása a német nagykövethöz a diplomáciai viszony megszakításával volna egyértelmű. Kijelentette még, hogy ez az intézkedés nem áll összefüggésben a Robin Moor elsüllyesztésével.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK A DÖNTÉS ÓRAIT ÉLI

Berlinből jelentik: Itteni politikai körökben figyelmet keltettek az újabb németellenes amerikai intézke-

Megnyugtató

Megértjük, hogy ideges, nyugtalan időkben csendesíteni, fegyelmelni kell az embereket. De ennek a megnyugtatósnak csak akkor lehet eredménye, ha feltétlen igazságon alapszik. Ha az emberek azt látják, hogy a megnyugtatósnak szánt sorok nemcsak hogy nem tedik a valóságot, hanem egyenesen ellenkeznek azzal, akkor megnyugtatóshól könnyen lehet vérlázító kihívás.

Tagadhatatlan tény, hogy Nagyváradi kenyérellátásban napok óta zavarok vannak. Ezek a zavarok a vidék kenyérvásárlóinak beözönlésével kezdődtek. Azóta többször kérünk és kaptunk információkat a Közélemezési Hivatgtól, nagyobb péküzemekről, foglalkoztunk a kispekék, munkások és a vásárlók közönség sérelmeivel. Ha valahol zavarok körülményeket láttunk fennirogni, nyilatn rámutattunk azokra, hogy kiküszöbölésüket elősegítsük és ezzel is enyhítsük a helyzet nehézségeit.

Vallottuk és valljuk ma is, hogy az igazsággal való bátor szembenézés az egyedüli lehetséges megnyugtató. Már csak azért is, mert ez az igazság nem olyan súlyos, hogy ne lehessen elviseini. Megértjük, hogy jelenleg szűkös van kenyér és néhány héttig, az új kenyérig, meg nélkül lesz a helyzet. De elviseljük örömmel a szebb jövő reményében.

Az azonban teljes elierdítése a dolgoknak, amit egyik nagyváradi lap társunk ír, hogy Nagyváraon jelenleg csak „mondva csinált kenyérmizéria” van. Az a nyilatkozat sem fedheti a valóságot, amit a Közélemezési Hivatal egyik közegének szája ad, hogy: a kenyéruzletekben nagymennyiségű kenyér várt vevőre és egyetlen ember sem kukkantott be érte a boltba. Aki nyitott szemmel jár ma a városban, az egészen mást fog látni.

Nem szabad tehát azzal bosszantani a kenyéért órák hosszat sorban ácsorgókat, hogy teli vannak az üzletek kenyérral és nincs, aki be-menjen érte. Van kenyér, azt tudjuk. Éhen sem halt senki és nem is fog, mert lesz elegendő kenyér mindig. Önlegyelmezésre is szükség van. Jelenleg azonban sorban állnak és több kispek nem tudja ellátni szokásos vevőkörét.

Laptársunk — enyhén szólva — eltulozott derűlátó cikke esetleg arra emlékeztet, hogy a zsidóság Nagyváradon ma sem küzd kenyérgondokkal. Nem látjuk őket sorbanállni. Lehet, hogy számukra teli boltok kínálják a kenyeret. Ellenben ott ólókodnak a sorbanálló magyarok között és bántó, becsmérlő kiszólásokkal igyekeznek nyugtalanságot elhínteni a lelkekben. Erre külön felhívjuk az illetékes hatóságok figyelmét.

dések. A közvélemény és a sajtó a német külügyminisztérium illetékes tényezőinek állásfoglalását várják.

Zürichből jelentik (Bud. Tud.): Mint a svájci lapok jelentik Washingtonból, Knox rádiószózatot intézett Kanadához, amelyben kijelentette, hogy az Egyesült Államok most a döntés óráit éli és a döntésnek a demokráciák javára kell megtörténnie.

Tokióból jelentik (NST.): A Fülöp-szigeteket rövidesen valamennyi japán alattvaló elhagyja. Japán részről azzal indokolják ezt az intézkedést, hogy a Csendes óceánon a feszültség növekszik. Az elutazók első csoportja hétfőn érkezett Manillából Kobe kikötőjébe. A hazatértek között sok olyan személy van, aki már három évtized óta a Fülöp-szigeteken élt.

ANGLIA MOSZKVAI KÖVETE NEM HAJLANDÓ VISSZATÉRNI ÁLLOMÁS HELYÉRE

Zürichből jelentik (Bud. Tud.): A Neue Zürcher Zeitung moszkvai tudósítójának jelentése szerint a moszkvai katonai körzetben folytatják a

gyalogság, a tüzérség, a tankcsapatok és a gépesített osztagok hadgyakorlatait. A zürichi lap ankarai jelentése szerint Oroszországban megszüntették a katonák szabadságolását. Ankarában az a vélemény alakult ki, hogy a Szovjetunió a teljes mozgósítás állapotához közeledik.

Illetékes angol helyen nem erősítik meg azt a hírt, hogy a moszkvai angol nagykövet megtagadta volna a visszatérést. Annak ellenére, hogy a nagykövet Londonba érkezésekor kijelentette, mindössze néhány napig marad Londonban, még mindig semmi jelét nem mutatja annak, hogy elhagyja az angol fővárost.

A Németországgal szembeni szovjet politika megváltoztatására semmi eszköz nem áll rendelkezésre Londonnak. A Németország felé irányuló orosz szállítások komoly versenytársat jelentenek az amerikai szállításoknak.

A Daily Mail jelentése szerint azt a repülőgépet, amelyen a moszkvai angol nagykövet érkezett, néhány találat érte.

A Kormányzót ünnepelte a vármegye rendkívüli közgyűlése

Hozzájárult a közgyűlés több kamatmentes kölcsön felvételéhez utépitési célokra

Nagyváradi. Saját tud. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága június hó 17-én délelőtt fél 12 órakor Cziffra Kálmán főispán elnökle alatt rendkívüli ülést tartott.

Napirend előtt dr. Cziffra Kálmán főispán megemlékezett a Kormányzó születésnapjáról, méltatta érdemeit és javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy táviratilag köszönti a Kormányzót.

Napirenden mindenekelőtt azok a kereskedelem és közlekedésügyi miniszteri leiratok szerepeltek, amelyek értelmében,

a minisztérium nagyszegű kölcsönöket utalt ki a vármegye számára a közutak javításának céljaira.

A vármegye annakidején — mint Nadányi alispán az ülésen részletesen kifejtette, — segélyt kért a minisztériumtól a román megszállás alatt elhanyagolt és az árvizek által is súlyosan megrongált törvényhatósági közutak rendbehozására, a kormány azonban, tekintettel a nehéz viszonyokra és azokra a rendkívüli kiadásokra, amelyek az államháztartást a felszabadított területek birtokbavételével és ellátásával kapcsolatban terhelik,

segély helyett csak öt év alatt visszafizetendő kamatmentes kölcsönöket nyújthatott

és e kölcsönök igénybevételéhez volt szükség a törvényhatóság hozzájárulására.

Az árvizek által megrongált törvényhatósági utak helyrehozására 295 ezer pengő kamatmentes kölcsönt utalt ki a kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium.

Ez összegből a Biharkeresztes és Tasnád közötti 16 kilométeres szakasz kiépítése, valamint a Szalárd és Margitta közötti közlekedés biztosítása fog megtörténni.

Más közutak karbantartási költségeinek fedezésére 390 ezer pengő kölcsönt utalt ki a kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium, egy harmadik tétel pedig

amely az utépitésekkel kapcsolatban különösen

a munkanélküliség enyhítésének célját szolgálja, további 250 ezer pengőt jelent,

egy további hitelátalány pedig 195 ezer pengőt tesz ki, ugyancsak utépitések céljaira.

A törvényhatósági bizottság névszerinti szavazással egyhangulag hozzájárult a kamatmentes kölcsön igénybevételéhez.

A minisztérium leiratot intézett a vármegyéhez, hogy a szilágysomlyó-élesdi és szilágynagyfalu-nagybárdoki utakat hozassa rendbe. A két utaszkasz ujjaépítéséhez 990 ezer pengő volna szükséges, amely összeg most, miután a költségvetést már megszavazta a törvényhatóság, nem teremthető elő, de az alispáni jelentés szerint a jövő évi költségvetésbe sem illeszthető bele, azért a nagytanács az alispán, illetve a kistanács javaslatára oly értelemben határozott, hogy

az utépitési munkálatok elvégzésére államsegélyt kér,

annál is inkább, mert ez utak kiépítése főként stratégiai szempontból szükséges.

Egy másik leiratában a közlekedésügyi minisztérium felhívta Bihar vármegyét, hogy a budapest-kolozsvár-sepsiszentgyörgyi állami közut biharkeresztes átjárási szakaszának kiépítéséhez járuljon hozzá. Bihar megye e szakasz kiépítéséhez 30 ezer pengővel

járul hozzá, szemben azzal az 50 ezer pengővel, amelyet a kormány e szakasz rendbehozásához kiutal. A törvényhatósági bizottság ez alkalommal az utolsó 10 ezer pengős részzel való hozzájárulást szavazta meg.

A továbbiakban a törvényhatósági bizottsági ülés a Stefánia Szövetség megszüntetésével alakított új anya- és csecsemővédő körzetek 1941. évi költségvetése és a Közjóléti Szövetkezetek forgótőkéjének kezelése tárgyában határozott és az alispáni jelentésnek megfelelően hozzájárult ahhoz, hogy a vármegyei háztartási költségek biztosítására az előirányzott adóbevételek késedelmes behajtása miatt különböző pénzüzetektől 6 százalékos kölcsön vétessék fel, amely még ez év folyamán lesz visszafizetendő.

A törvényhatósági bizottság végül szabadság és nyugdíjmegállapítások tárgyában határozott.

A nagytanácsülést a törvényhatóság kistanácsának ülése előzte meg, amely a nagytanácsülés tárgysorozatának előkészítése mellett folyó közigazgatási ügyekben határozott.

Ülés után a főispán elnökletével a járási főszolgabírák értekezletet tartottak a lisztellátás ügyében.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerekezés

Faiburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyváradi, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

ISKOLÁINK

Fejvételek az Immaculata Intézetbe

Az Immaculata intézet óvónőképzőjében, polgári leányiskolájában és az elemi iskolában az 1941-42. iskolaévre a beiratások 1941 június 23-tól 26-ig lesznek.

A polgári leányiskola első osztályába 10-12 éves gyermeket vehetünk fel, aki a népiskola IV. osztályát sikerrel végezték el.

A beiratási díj 10 P. A következő iratok szükségesek a beiratáshoz: 1. népiskolai tanulmányi értesítő, 2. újravizsga bizonyítvány, 3. anyakönyvi kivonat, 4. keresztlevél.

Az elemi első osztályba a 6. életévet betöltött gyermeket vehetjük fel. Keresztlevél vagy anyakönyvi kivonat szükséges. Beiratási díj 1 P.

„MÁTYÁS”

söröző és étterem Szilágyi Dezső utca 5, ujonnan átalakított

kerthelyisége

megnyílt.

Délelőtti zenés villásreggeli sörözéssel.

Legjobb és legolcsóbb magyar konyha!

Jegyzékváltás Irország és a Német Birodalom között

Szíriában ellentámadásba mentek át a franciák. A Hermon-hegység vidékén elfoglaltak egy fontos magaslatot

Semlegességi egyezmény megkötéséről tárgyal Papen Ankarában

Berlinből jelentik: (MTI) Berlini politikai körökben úgy tudják, hogy a Birodalom és Irország közt jegyzékváltás történt. A feltett kérdések végleges elintézésének módjával kapcsolatban a legközelebbi jövőben állást foglalnak.

Newyorkból jelentik: (NTI) Az amerikai írek nagy tüntető felvonulást rendeztek Newyorkban az angolok ellen. Az írekhez sok beavatkozás elleni amerikai is csatlakozott. A tüntetők Irország függetlenségének biztosítását követelték.

Zürichből jelentik: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung ankarai jelentése szerint Papen tárgyalásokat folytat egy semlegességi egyezmény megkötéséről. Ugy hirdik, hogy Németország szavatolná Törökország összes határait, Tönkország pedig főként gazdasági engedményeket tenne a német birodalomnak. Azt hiszik, hogy a török kormány biztosítaná Angliát, hogy nem tesz semmit, ami az ankarai angol-török egyezménybe ütközik.

az indítványokat, amelyeket a cserkereskedelem megszervezése tárgyában nemrégben tettek francia részről.

ANGOL-ARAB ÁLLAM MEGTEREMTÉSÉN FÁRADOZIK LONDON

Damaszkuszról jelentik: (NTI.) A bagdadi pályaudvaron sulyos ösztetűzésre került sor az ausztráliai csapatok megérkezésekor. Az ausztrál katonák iraki nőkkel kezdtek erőszakoskodni, mire több iraki védelmiükre akart kelni. Nagy embertő meg verődött össze. Az ausztráliai katonák vaktában löttek a tömegre 12 ember meghalt és 36 megsebesült. A sebesültek között 13 nő is van. A helyszínen 10 ausztráliai katonára maradt holtan, vagy sebesülten.

Damaszkuszról jelentik: (NTI.) Mint Bagdadból jelentik, az angolok javaslatot terjesztettek az arab állam kormányai elé egy angol-arab állam megteremtéséről.

Az új államhoz tartozna Palesztinán, Szírián és Libanonon kívül Transzjordánia. Az új arab állam élére Transzjordánia angolbarát emirjét, Abdulahat állítanák.

Egyiptom kárpótlásul megkapná a

síni félsziget egyrésztét, valamint bizonyos területeket a palesztinai sívatagból. Palesztina közigazgatásába, amely az új államban bizonyos autonómiát kapna, a zsidók vezető szerephez jutnának. A palesztinai arabokat viszont Szíriába és Transzjordániába való kivándorlásra buzdítanák.

UJABB NÉMET TÁMADÁS CYPRUS ELLEN

Rómából jelentik: (Stefani) Az ellenség június 15-én igen erős páncélos alakulatoktól is támogatott támadást intézett a Sollum és Capuzzo közti arcvonal szakaszán. Csapatunk az egész vonalon visszaverték az ellenség támadását. Az ellenség sulyos veszteséget szenvedett. A csata a légierők bevetésével tovább tart.

Algecirasból jelentik: (NTI) Hétfőn reggel valamennyi Gibraltárban lévő hadihajó elhagyta a kikötőt. Hét kereskedelmi hajó a kikötő előtti öbölben horgonyoz.

Berlinből jelentik: (NTI) Német harcrepülőgépek július 15-én másodszor is megtámadták Cyprus szigetét. Egész sor eredményes találatot értek el a hadikikötő berendezéseiben, a raktárban, valamint a fontos ipari művekben.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda értesülése szerint brit harc gépek vadászok kíséretében hétfőn támadást kíséreltek meg a La Manche csatorna partja ellen. A légi harc során 15 angol gépet lelőttünk. Egy angol vadászgép lelőtt egy német mentőrepülőgépet, a magától értetődő segítségnyújtás közben. A legénység néhány tagját sikerült megmenteni.

Churchill mondotta: Tartjuk magunkat a vég bekövetkeztéig

Amszterdamból jelentik: (NTI) Churchill angol miniszterelnök rádióbeszédét mondott abból az alkalomból, hogy egyik amerikai egyetem disz doktorává választotta. Hivatkozott a rokonság és az egység érzelmeire, melyek az Atlanti ocean két partja között fennállanak. Biztos benne, hogy a mostani események mélyen meg fogják rendíteni életünket. Mindannyian érezzük, — mondotta — hogy a mi sorsunk fog kockán. Bármi jöjjön, tartani fogjuk magunkat a vég bekövetkezéséig.

Newyorkból jelentik: (NTI) Baldwin Hamsun arról számolt be, hogy az Angliától megszerzett támaszpontokon megerősítik az amerikai helyőrségeket.

Lehetségesnek tartja, hogy megszállják Grönlandot, az Azori és a Zöldfoki szigeteket, míg Dakar megszállása nem valószínű.

Newyorkból jelentik: (NTI) Mint a Washington Times Herald értesül, az Egyesült Államok kormánya arról tárgyal a brazil kormánnyal, hogy katonai repülőtereket létesítsenek a brazil tengerpart mentén.

Vichyből jelentik: (NTI.) A június 16-i francia hadijelentés szerint a

francia csapatok jelentékeny arcvonal szakaszon ellentámadást indítottak és behatoltak a Hermon hegységi ellenséges állásokba. Csapatunk a Hermon hegységtől nyugatra lévő hegyvidéken elfoglaltak egy fontos magaslatot. A tengerparton a brit erők nem jutottak tovább. Légierőnk bombázta az ellenséges összevonásokat. A légierő sulyosan megrongált egy rombolót.

Vichyből jelentik: (NTI.) Mint Beirutból jelentik, a francia hajóhad repülőalakulatai, amelyek csak vasárnap érkeztek meg Szíriába, azonnal beavatkoztak a harcokba. Eredményes támadást hajtottak végre a libanoni partvidéken tevékenykedő angol haditengerészeti egységek ellen. Több találatot értek el az angol hadihajókon.

Vichyből jelentik: (NTI.) Beirut jelentés szerint hat francia vadászgép Verzaa-Sueida vidékén 18 angol vadászgéppel vette fel a harcot. A elkeseredett légi csata során három angol gépet biztosan és egy negyediket valószínűleg lelőttek. Egy francia repülőgép az ellenséges arcvonalon beüli kényszerleszállást végzett.

Franciaország és Németország között nincs katonai együttműködés

Berlinből jelentik: (MTI) Berlini politikai körökben a sajtótudósítónak arra a kérdésére, vajjon a német harci gépek vasárnapi támadása egy erősebb hajókötelék ellen a szir partok mentén úgy tekinthető-e, mint a francia haderőkkel való együttműködés, hétfőn kijelentették, hogy a támadás része volt az Anglia elleni harcoknak.

Német felfogás szerint elég, ha felkutatják és eltávolítják az angol hajókat.

Hogy az angol hajók milyen célokat követnek, azt másodrangú fontosságú kérdésnek tartják.

Berlinből jelentik: (MTI.) A szíriai angol-francia ellentétekkel kap-

csolatban illetékes német helyen rá mutattak arra, hogy Franciaország és Németország közt sem részletekben, sem általánosságban nincs szó katonai együttműködésről.

Vichyből jelentik: (NTI.) Noha az Egyesült Államok és Franciaország között egy idő óta elég komoly feszültség áll fenn, a két kormány kereskedelmi megbízottai között élénk eszmecsere folyik az árucere felélenkítéséről. Az Egyesült Államok belső piacán ételolajban és parafában komoly hiányok mutatkoznak és Északafrika czkben az anyagokban nagy mennyiségben bírná ellátni Amerikát. Washington hivatalos körökben kedvezően fogadták azokat

Délkelet-Európa valamennyi szabad állama tagja a háromhatalmi egyezménynek

— Lorkovics horvát külügyminiszter nyilatkozata —

Zágrábból jelentik: (NTI.) Lorkovics dr külügyminiszter a horvát minisztertanács ülése után fogadta a külföldi sajtó képviselőit és a következő nyilatkozatot tette: A fiatal államunk számára a háromhatalmi egyezménybe való felvétel még többet jelent mint a többi tagoknak. Ezáltal megkaptuk a bizonyítékát annak, hogy tevékenyen résztvevünk Európa ujjaalakításában, másrészt a háromhatalmi egyezmény által megkaptuk a védelmet is. Horvátország csatlakozása után az egész délkelet-európai politikai helyzet megszilárdultnak látszik, minthogy Délkelet-európa valamennyi szabad állama tagja az egyezménynek. Meggyőződésünk, hogy ez a szerződési rendszer Délkelet-európa végleges megszilárdítását fogja szolgálni.

Zágrábból jelentik: (NTI.) A Poglavnik táviratot intézett a Führerhez, a Ducehoz, a Japán császárhoz, valamint a német és olasz külügyminiszterhez. A táviratokban köszönetet mond a háromhatalmi egyezménybe való felvételért és kéri a tengelyhatalmakat, hogy továbbra is támogassák Horvátországot a szabadság, a becsület és a munka útján.

Támogassuk munkájukban a textilhulladék-gyűjtőket!

Budapestről jelentik: (MTI) Az iparügyi kormányzat abból a célból, hogy textilgyáraink mennél több feldolgozható nyersanyaghoz jussanak, elrendelte a magánházakban található rongyhulladékok felvásárlását. Rongyhulladék alatt értendők a pamutanyagok, a kötél vagy zsákdarabok és a selyemhulladék. Az akciót a Textil Hulladék Gazdálkodási Bizottság irányítja. Magát a gyűjtési munkát a leven-

ték, cserkészek és a diákkaptárak végzik, sorban felkeresve a lakásokat. A rongyhulladék minden kilójáért 20 fillért adnak. Az iparügyi kormányzat kéri a közönséget, hogy tekintettel az akció fontosságára, támogassák a gyűjtőket hazafias munkájukban. Minél nagyobb lesz az összehordott rongymennyisége annál több textil munkás foglalkoztatását lehet biztosítani

Mi lesz végre a zsidó földbirtokosokkal?

A volt zsidó tulajdonosok szabotálása miatt meghúsul az építő magyar szándék. Meggyorsítják az eddigi eljárást

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a zsidóbirtok területi megoszlásáról és igénybevételéről érdekes cikket írt a Magyar Élet Pártértesítője legújabb számában.

Cikkének bevezető részében hivatkozik arra, hogy a második zsidótörvény hatálybalépése óta 981 zsidó tulajdonost köteleztek közel 150.000 föld kiterjedésű ingatlan átengedése.

A határozatok túlnyomó része a zsidó tulajdonosok panaszai miatt a táblához került és amíg a panszolt határozatok jogerőre nem emelkednek, a szóbanlévő ingatlanok felhasználásáról nem intézkedhet.

Az átengedésre kijelölt zsidó ingatlanokból eddig kishaszonbérletként és tulajdonként birtokba adtak 38.248 holdat. Ezenfelül hatósági hozzájárulással a zsidó tulajdonosok 42.420 kat. holdat adtak el keresztényeknek.

a zsidóság birtokállománya tehát a törvény hatálybalépése óta 80.668 holddal csökkent.

A legutóbbi egy hónap alatt a zsidó ingatlanok igénybevétele tovább haladt. Bánffy miniszter most ismerteti a zsidó ingatlanok területi megoszlásának és igénybevételeinek kérdését. A földbirtokpolitikai főosztályon végzett statisztikai adatgyűjtés a következő képet adja a bejelentett és átengedésre kötelezett zsidó földbirtokok számáról és területéről:

Hogy állunk a zsidó birtokokkal?

A Kis-Alföldön: 2351 a bejelentett zsidó földbirtokok száma 66.833 kat. hold területtel, ebből az átengedésre kötelezett zsidó földbirtokok száma 142. illetve 11.865 kat. hold.

A Dunántúli: 101.035 kat. hold bejelentett zsidó földbirtokból 22.505 kat. holdat köteleztek átengedésre.

A Duna-Tisza közén: 62.964 kat. hold bejelentett zsidó birtokból 13.889 kat. holdat.

Tiszántúli: 227.306 kat. holdból 79.918 holdat.

Az északi dombos vidéken: 121.946 kat. holdból 21.056 kat. holdat köteleztek átengedésre.

A bejelentések még mindig nem történtek meg minden egyes esetben és ebben

kétségtelenül közrejátszik a zsidótörvény rendelkezéseinek téves értelmezése is,

— állapítja meg a földművelésügyi miniszter. Szakértőink a kiszállások alkalmával a be nem jelentett ingatlanok viszonyait is megvizsgálják a zsidótörvény szempontjából és így pótolják egyesek mulasztásait, tévedéseit.

A bejelentett 608.593 katasztrális hold 21.591 birtokra oszlik az egész országban, egy birtok átlagos területe tehát 28.2. katasztrális hold.

Ez a szám mutatja, hogy nem elég a bejelentett, vagy igénybe vett zsidó birtokok összes területét tekinteni, hanem figyelembe kell vennünk azt is, hogy a zsidó nagybirtokok mellett nagyon sok kis ingatlanról is szó van.

Az eljárás során sok olyan intéz-

kedést kell megtenni, ami a birtokok nagyságától független, tehát 600.000 kat. hold zsidó ingatlan igénybevétele nem történhetik olyan egyszerűen, mintha ez a terület kizárólag nagybirtokosok kezén lenne. A legnagyobb birtokokkal a Tiszántúli, a legkisebbekkel pedig Kárpát-

alján van dolgunk.

A kormány arra törekszik, hogy elsősorban azokon a vidékeken vegye igénybe a zsidó ingatlanokat, ahol a népesség birtokviszonyai rosszabbak és egyben a zsidó ingatlanok átlagos nagysága a legnagyobb!

Elsősorban a nagybirtok!

Aránylagosan a Tiszántúli köteleztek átengedésre zsidó tulajdonosokat a legnagyobb mértékben

Báró Bánffy Dániel cikkének további részében a következőket írja:

— Ennél a hatalmas méretű munkánál az erőket lehetőség szerint összpontosítani kell, de természetesen nem helyezkedhetünk arra az álláspontra, hogy csak egyes vármegyékben indítsuk meg egyelőre az igénybevételeket. Másokat pedig teljesen el kell mellőznünk. Kárpátalján kívül csak egy vármegye van, ahol átengedésre kötelező határozat nem szerepel és ez az idegen uralom alól visszatért Nyitra-Pozsony vármegye. Mindenütt igyekszünk

elsősorban a nagyobb birtokokat igénybevenni.

Ezt mutatja az is, hogy az átengedésre kötelező határozatok átlagos birtoknagysága 152 kat. hold, a bejelentett zsidó birtokok 28.2 kat. holdas átlagával szemben.

— A bejelentett 500 kat. holdas és ennél nagyobb zsidó földbirtokok közül a Kisalföldön 12.461 kat. holdból 3443 holdat. Dunántúli 45.902 kat. holdból 14.001 holdat, a Duna-Tisza közén 18.538 kat. holdból 5452 holdat, Tiszántúli 71.763 kat. holdból 41.656 holdat és az északi dombos vidéken 26.655 kat. holdból 11.903 kat. holdat köteleztek átengedésre.

— A bejelentett nagyobb zsidóbirtokok átlagos nagysága 850 kat. hold, az ebből a kategóriából átenged-

gedésre kötelezettek pedig 879 kat. hold.

Az 500 kat. holdnál és ennél nagyobb zsidó birtokok 42 százaléka hoztunk átengedésre kötelező határozatokat,

míg az összes átengedésre kötelezettek az összes bejelentett zsidó birtokoknak 24.5 százaléka vonatkoznak. Látható, hogy a nagyobb zsidó birtokok felszámolására helyeztük a főszűrt és ebben a tekintetben munkánk leginkább előrehaladt Fejér, Bihar, Hajdu, Jásznagykun-Szolnok, Szabolcs, Szatmár, Heves és Nógrád megyében, míg Győr, Moson, Po-

Fényes ünnepség keretében avatták fel Margittán az Országzászlót

Már hetekkel ezelőtt megindult a szorgos munka és a hatóságok vezetői minden előkészületet megtettek, hogy az Országzászló avatási ünnepélye mennél fényesebb keretek között menjen végbe.

Vasárnap a kora reggeli órákban Margitta nagyközség zászlódszobába öltözött. A lakosság teljes számban részt vett ezen a nagy ünnepélyen, amelyet már régen óhajtott és régen várt ez a színmagyar nagyközség minden lakója.

Lélekemelően és felejthetetlenül szépen megrendezett ünnepélyt dr. Farkas László főszolgabíró és dr. Szabó

zsony, Sopron, Zala, Bácsbodrog és Csanád vármegyékben gyakorlatilag be is fejeződött.

Az előkészítő eljárások nagy arányokban folynak és annak következtében rövidebb idő alatt nagyobb tömegű átengedésre kötelező határozat hozására számíthatunk

Az 500 kat. holdas és ennél nagyobb zsidó ingatlanok átengedése kötelezése előreláthatólag még ebben az évben általában befejezést nyerhet.

A termelés folytonosságának biztosítása érdekében jogszabályainknak megfelelően, tavasszal is, de lehetőleg inkább ősszel vesszük birtokba az ingatlanokat.

Idén ősszel igen nagy arányú birtokbavételek történnek majd

és akkor olyan képet adhatunk a zsidóbirtokok kérdésének gyakorlati megoldásáról, amely munkánkat megfelelőbben szemléltetheti az ország közvéleménye előtt.

— A zsidóbirtokok átvételét gyorsítani kívánom. Nem kételkedem abban, hogy törekvésem eredményét rövidesen mindenki tapasztalni fogja, de ugyanakkor ismételt hangsúlyozom, hogy a zsidóbirtokok keresztény kézre juttatása eddig is, körülményeinkhez mérten, igen jelentékeny mértékben haladt előre.

Gyula járásbíró elnök rendezte meg Délelőtt fél 9 órakor kezdetét vette a templomi istentisztelet úgy a református, mint a katolikus templomokban, mely istentiszteletek keretében történt az Országzászló megáldása és felszentelése.

Pontosan 11 órakor kezdődött a program szerint összeállított műsor kezdete Margitta főterén.

A Hiszekegyet az iskolák énekkara adta elő. Prologót nagy hozzáértéssel Kántor Elza mondotta el, utána következett a Margittáról elszármazottak küldöttsége, akik hozták ajándékul szívük és lelkük legszebb ajándékát, a gyönyörűen kihimzett Országzászlót, hadd hirdesse az örök magyar igazságot. Szépen felépített beszéd keretében vette át az Országzászlót az Ereklés Országzászló Nagybizottság kiküldöttje, ugyancsak lelkes beszédet mondott Ungváry József margittai községi főbíró, aki a község nevében vette át a zászlót.

Jobbágy Dezső, a helyi Ipartestület nevében tartott nagyszerű beszédet. Magyar zászló c. éneket az iskolák énekkara énekelt.

Kántor Péter igazgató-tanító frapáns ünnepi beszéde nagyban emelte az ünnepély fényét és fontosságát.

A nagyszerű zászlóavatási ünnepélyt, mely örökké felejthetetlen emlékként vésődik minden margittai ember lelkébe, a Himnusz hangjai mellett ért véget, ami után a Kapisztrán János kerékpáros zászlóalj díszszázada vonult el szép és fegyvermezett sorokban a lakosság nagy és lelkes ünnepelése közepette.

Az ünnepély végén a hatóságok fejei koszorukat helyezték a művésziesen felépített Országzászló talpazatára.

Este fényesen sikerült ismerkedési estélyt tartottak a Margitta vendéglőben, amelynek jövedelmét a margittai szegények javára fordította a rendező ség.

„Magyar Lapok” gyűjtése az árvizkárosultakért

Ma a királydaróci és a szalacsi katolikusok vezetnek

Minden magyarátnál többet mond az a néhány sor, amit a szalacsiak derék esperes-plébánosa intézett hozzáuk:

— Amerre szemünk ellát — írja — határunk víz alatt van. Itt nálunk is nagyon sok kárt okozott az ér. Sokszor csónakon megyek a talu utcáján is betegeket gyóntatni. Ez a sokat szenvedett nép küldi el adományát a nálánál még többet szenvedett magyar testvéreiknek.

A másik község, ahol az árvizkárosultak segélykiállítását megértették Királydaróc. Krisztián János pápai kamarás, esperes-plébános buzdósághelő az, hogy a királydaróci hívek másodsor is tekintélyes összegge! 80 pengővel siettek az árvizkárosultak segítségére. Az egész környék ismeri az ő nemes, jó szívet. Ez az adomány elviszi most hírét az árvizsújtotta vidékekre is.

Eddigi gyűjtésünk 12.696.80 P

Ujabb adományok:
Magyar Királyi Itélőtábla bíráj és egyéb alkalmazottai, N.-várad 20.— P
Római Katolikus Hívek adománya, Királydaróc (Szatmár vm.) 80.— P
Szalacsi (Bihar vm.) hívek adománya: Perpék János tb. esperes-plébános 10, Kaveczky E. tanítónő 5, Lakos Ilona tanítónő 2, Szabó Lajos irnok 1, Hangyásy Lajos irnok —50, Sulyok József főjegyző —50, Triff László 0.50, Patócs Ferenc —50, Szabó Dániel 1, Kovács Istvánné 1, Margittay János 0.50, dr Vönház Istvánné 2, Rác Jánosné —50, Hommai József 1, Perjési Ambrus 1, Disznós Gábor —50, Szabó András —50, Adorján Gusztáv —50, özv. Rác Jánosné —50, Homonnai József 1, Kuncser Ferenc —50, Rác Vendel —50, Rác Lajosné —10, összesen 31.10 P

Összesen 12.217.90 P

Bukarestben semmit sem lehet kapni

Bukarestből jelentik: A bukaresti piacon a következő cikkek hiányoznak: kávé, rizs, tea, zsír, liszt, étolaj, marha- és disznóhús, glicerin mosdó, és mosószappan, fogkefe, posztó és szövet, talp- és felsőbőr, szeg, dróthuzal, cink és bádoglemez.

Ez a heti fejadag Temesváron:

Bukarestből jelentik: Temesvárott a következőképpen állapították meg július hóra a heti fejadagot: 15 deka nullásliszt, 5 deka gríz, 1 kiló főzőliszt és egy kiló kukoricaliszt.

3236—1941. III. b. szám.

Pályázati hirdetmény

Az Arszágos Tisztviselő Betegségügyi Alap (OTBA) szolgáltatásaira igényjogosultak szakorvosi ellátására az alábbi helyeken pályázatot hirdettek

Nagyvárad

Belbetegségek: rendelési idő 6 óra, évi átalány 1500 P.

Sebészet: rendelési idő heti 6 óra, évi átalány 1800 P.

Szülészet és nőgyógyászat: rendelési idő heti 6 óra, évi átalány 1800 P.

Szemészet: rendelési idő heti 6 óra, évi átalány 1800 P.

Gyermekbetegségek: rendelési idő heti 6 óra, évi átalány 1500 P.

Bőr- és nemibajok: rendelési idő heti 6 óra, évi átalány 1800 P.

Hugy- és ivarszervi bántalmak: rendelési idő heti 4 óra, évi átalány 1200 P.

Füll-, orr-, torok- és gégebetegségek: rendelési idő heti 6 óra, évi átalány 1800 P.

Fizioterápia (természetes gyógy módok): rendelési idő heti 4 óra, évi átalány 1000 P.

Orvosi laboratorumi munkálatok: rendelési idő heti 5 óra, évi átalány 1250 P.

Röntgenvizsgálatok (sugaras eljárások): rendelési idő heti 6 óra, évi átalány 1500 P.

A szakorvosi megbízásoknál csak az az orvos jöhet figyelembe, akinek az illető szakra szakorvosi képesítése van és ezt megfelelően igazolja.

A pályázati kérvényhez eredetben vagy hiteles másolatban csatolandók:

1. Az orvoskamara tagsági igazolása
2. A pályázó születési anyakönyvi kivonata, nőeknél házassági anyakönyvi kivonat is.
3. A zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939: IV. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 7.720—1939. M. E. számú rendelet 1. és 3. §-a értelmében annak igazolása, hogy a pályázó nem tartozik az idézett törvény 1. §-ának korlátozó rendelkezései alá.

4. Orvosi oklevél.

5. Szakorvosi képesítés.

Végül csatolandók az életrajzi adatok (curriculum vitae), az esetleges tudományos működés igazolásával.

Pályázni az illetékes kerületi főorvosoknál, illetőleg vármegyei ellenőrző orvosoknál beszerezhető 2 P-s okmánybélyeggel ellátandó kérvény-urlopon lehet, amely pontosan kitöltve és aláírva 1941. évi július hó 30-ig a m. kir. pénzügyminiszterium III. b. főosztályánál (Budapest, I. ker., XI. Ince pápa tér 5. szám, II. emelet 19. számú ajtó) nyújtandó be.

Budapest, 1941. évi június hó

Dr Reményi-Schneller Lajos s. k. m. kir. pénzügyminiszter.

Milyen bőrtalpu cipők szabadulnak fel a zár alatt?

Budapestről jelentik: (MTI) A mai nap folyamán a következő bőrtalpu cipők szabadulnak fel a zár alatt:

1. Fehér (fehér betétes is) férfi félcipő 39-es számtól, nubuk, velour, továbbá lóbor felsőrészrel.
2. Férfi szandál, saru 39-es számtól, box, ló, sevró, csikósevró, severtt felsőrészrel.
3. Fehér, színes (ide nem értve a barna és fekete) női regatta sport félcipők 35-ös számtól, nubuk, velour, továbbá lóbor felsőrészrel.
4. Női regatta sportcipők 35-ös számtól düftin felsőrészrel.
5. Fehér és színes (ide nem értve a barnát és feketét) női pántos kivágott cipő 35-ös számtól, nubuk, velour és egyéb lóbor sevró és severtt felsőrészrel, továbbá lakbőr felsőrészrel.
6. Arany, ezüst női záros, pántos és kivágott köröm félcipő 35-ös számtól, sevró felsőrészrel.
7. Női pántos és kivágott köröm félcipők düftin felsőrészrel.
8. Női estélyi cipők 35-ös számtól box növényi cserzésű, valamint halina, posztó és nemezfelsőrészrel.
9. Fehér (ideértve a fehér betétes is) gyerek fiú és leány magasszárú cipők 23-tól 34-es számig, nubuk, velour, továbbá egyéb lóbor felsőrészrel.
10. Fehér és színes gyermekcipő (ide nem értve a barnát és feketét) 23-as számtól 38-ig nubuk, velour, sevró és severtt felsőrészrel.
11. Arany és ezüst gyermekcipő 23-as számtól 38-ig sevró felsőrészrel.
12. Gyerek, fiú és leány félcipő, 23-tól 38-ig düftin felsőrészrel.
13. Házi cipők severtt felsőrészrel.
14. Kecke és juh-bőr felsőrészrel, továbbá severtt és sevró felsőrészrel készült cipők.

Jegyzői kinevezések Szatmár vármegyében

A magyar királyi belügyminiszter Szatmár vármegye területén ideiglenes hatállyal kinevezte községi jegyzővé: Erendréd nagyközséghez Zékány Pál gulácsi lakost, Gencs nagyközséghez Hegyessy Sándor lecméri lakost, Kapnikbánya nagyközséghez Vicsay Andre bórvelyi lakost, Mezőfény nagyközséghez Strempl Vilmos szatmárzsádányi lakost, Szatmárzsádány nagyközséghez Miklós Lajos alsóhomoródi lakost, körjegyzőséghez Nefi Ferenc rózsapataki lakost, a borválaszti körjegyzőséghez Kiss Kornél mezőteremi lakost, a csomaközi körjegyzőséghez Györfi Bertalan gencsi lakost, a kányaházi körjegyzőséghez Papp Gábor nagyszokondi lakost, a koltói körjegyzőséghez Mellau Pál nagymajtényi lakost, a kováskápolnoki körjegyzőséghez Csorba Endre erdődi lakost, a nagymajtényi körjegyzőséghez Sándor László koltói lakost, a nagyszokondi körjegyzőséghez Biró István nagyari lakost, a rózsapataki körjegyzőséghez Jakab István törökfalusi lakost, a szamosborhidi körjegyzőséghez Sipos Andor borválaszti lakost, a szamoskrassói körjegyzőséghez Kovács Árpád szatmárudvari lakost és a törökfalusi körjegyzőséghez Greblea Emil komorzáni lakost.

Polgármesteri hirdetmény a kenyérellátás ügyében

Nagyvárad thj. város polgármesteri hivatala felhívja a város lakosságának figyelmét arra, hogy — tekintettel a közellátás nehézségeire, —

mindenki szigorúan tartsa magát a hatóság által kiadott utasításokhoz és jó hazafihoz méltó módon könnyítse meg a hatóság munkáját ezekben a nehéz napokban mindaddig, míg az új termés folytán lehetővé válik a lakosságnak az új rendszer szerinti ellátása.

Köztudomású dolog, hogy az új termésig tartalékolt készletek a közbejött rendkívüli események folytán egész mennyiségükben már nem állhatnak rendelkezésre. Csökkentett élelmiszeradaggal kell tehát megelégednie mindenkinek.

E célból a hatóság elrendeli, hogy a mai naptól kezdődően mindenki személyenként csak 30 dgr. kenyeret vehet igénybe naponta,

súlyos testmunkát végző munkások, — ha ezen minőségüket igazolják — úgy a saját személyükre napi 50 dgr kenyeret kaphatnak, de családtagjaik csak 30 dekagrammot.

Mindenki tartsa hazafias kötelességének, hogy az előírt adagnál többet ne vegyen igénybe és ne nehezítse meg a mások ellátását. Elsősorban azoknak az igényéről fogunk gondoskodni,

akiknek fő tápláléka a kenyér, tehát a munkásosztály igényéről. Ezenkívül azonban gondoskodni kívánunk a többi kategóriák igényéről is, ezeknek azonban maguknak is be kell látniuk, hogy mivel más táplálékosági forrás is áll rendelkezésükre, kenyeret csak a legminimálisabb mennyiségben fogyasszanak, így lehetővé tévén, hogy a kenyér kiosztása elsősorban a munkástömegek és azok részére történjék, akiknek a kenyér a fő tápláléka.

Azokat, akiknek otthoni készletük lehetővé teszi, hogy a közellátást ne vegyék igénybe, főleg arra hívom fel, hogy igyekezzenek magukat otthoni készleteikből kielégíteni,

mert amennyiben kettős ellátást vesznek igénybe, nemcsak hazafiatlan tettet követnek el, hanem ki is teszik magukat a törvény szigorú megtorlásának.

A törvény teljes szigorával fogunk lesújtani azokra, akik akár így, akár az által, hogy két vagy több péknél szerzik be a kenyeret, másoknak az ellátását nehezítik, sőt lehetetlenné teszik. Azok pedig, akik üzérkedni merének részükre biztosított adagokkal, számoljanak a legteljesebb és legszigorubb büntetéssel és a közellátásból való teljes kizárással.

Senki sem vehet igénybe kenyeret,

vagy lisztet anélkül, hogy vásárlási könyvüket még nem váltották ki, egy pár nap alatt kiválthatják, addig pedig cukorjegy szelvényükkel igazolhatják, illetőleg tartoznak igazolni igényjogosultságukat, s családtagjaik számát.

A pékek és kenyérgyárosok tartoznak szigorúan alkalmazkodni a fenti rendelkezéseknek és a hatóság által kiküldött ellenőrnek esetről, esetre beigazolni, hogy csak az igényjogosultaknak adják ki a kenyérmennyiséget. — A vásárlási könyvekre a pékek kötelesek cégbélyegzőjüket és a kenyér kiadásának napját rávezetni. Intézkedés történt, hogy körzetenként az összes pékek megfelelő mennyiségű ellátmányt kapjanak, hogy ez által a csoportosulást lehessen kerülni. A körzeti beosztást külön fogjuk a közönség tudomására hozni és ahhoz mindenki alkalmazkodni tartozik.

A hatóság megfontolás tárgyává teszi, hogy szükség esetén más rendszabályt is igénybe vegyen, amennyiben fenti rendszabályok eredményre nem vezetnének.

Elvárjuk minden fegyelmezett magyar polgártól és munkástól, hogy a maga részéről jóindulattal és a törvények teljes tiszteletével igyekezzen megkönnyíteni a helyzetet és elősegíteni, hogy addig is, amíg az új termés és az ellátás új rendszere folytán mindenkinek a megfelelő mennyiség rendelkezésére fog állni, a jelenlegi körülmények között is pontosan megkaphassa mindenki a neki járó adagot. Számítunk a polgárság fegyelmezett ségére, rendszeretétére és áldozatkészségére, viszont, akinél azt látjuk, hogy a mai helyzetet nem akarja megérteni és visszaélés követ el, azt nemcsak a törvény teljes szigorával sújtjuk, de a közellátásból teljesen kizárjuk.

Nagyvárad, 1941. június hó 16-án.

Dr Soós István,
polgármester.

Az elemi iskolák csak június 23-án fejezik be a tanítást

Nagyvárad. Saját tud. A biharmegyei tanfelügyelőséghez most már írásban is megérkezett a tanév befejezésére vonatkozó rendelet, amelyet a tanfelügyelőséghez érkezett telefontársulat alapján már ismertettünk. Eszerint a felszabadult keleti és erdélyi részekben az elemi iskolákban a szorgalmi idő június 23-ig tart s az évváró vizsgákat csak ez időpont után lehet megtartani. Az évváró vizsgákat követő három köznapon történnek a beíratások az 1941—42. tanévre. Azokban az iskolákban tehát, amelyekben e rendelet közlése előtt befejezték az iskolai évet, pótlólag kell foglalkozni a növendékekkel a miniszteri rendeletben kijelölt határidőig.

UJ ISKOLA. A Szent Vince Intézet ipari-háztartási leányközépiskolájába jelentkezni lehet június 30-ig. Varrószalon vezetőnő, népjóléti hivatalokra, gondnoknői, vezetőnői, irodai, titkárnői állásra képesít. Évi tandíj 150 pengő. Internátus is van. 4 osztály után érettségi vizsgálat.

ÓRIÁSI TUZ CSIKÁGÓBAN. (NTI) Egy háromemeletes csikágói épületben hatalmas tűz ütött ki. Három tűzoltó a lángokban lelte halálát. Többen megsebesültek. Az anyagi kár hetvenötmillió dollár.

Belvárosi mozgóban
Dr. Kildáre kalandja
 Érdekes! Izgalmas! Szép!
 A kacagásról külön gondoskodik
Stán és Pán.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Moszkvai éjszakák
 Annabella, Harry Baur, Richard Wilm
 Drámai feszültségű romantikus szerelmi tárgyú
 csodálatos muzsikájú filmretek.
 Kedd, szerda, csütörtök, péntek
 előadások: 5, 7, és 9 órákor.

Romantikus szerelmi történet egy boldogabb
 korszakból
 Táray Ferenc, Báthory Giza Dénes, Gózon
 es Pethes
Szerelmi álmok
 Közreműködik a Budapesti Hangversenyzenekar
MA az APOLLÓBAN

A most megjelent nyugdíjrendelet pontos szövegének ismertetése

— Befejező közlemény —

(2) Az (1) bekezdésben említett személy ellátása tekintetében, ha az 1940. évi december hó 31. napja után költözik be Romániának a trianoni békeszerződés előtti területéről Magyarország jelenlegi területére, az 1927: XXIV. t. c.-ben, illetőleg az 1934: I. t. c. 5. §-ában foglalt rendelkezések irányadók.

24. §.

A volt román államvasutj szerződéses alkalmazottak ellátása

A volt román államvasuti szerződéses alkalmazottak a m. kir. államvasutak terhére ellátásban csak abban az esetben részesülhetnek, ha a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve — a szerződéses alkalmazott munkakörére tekintettel — az ellátásra jogosultságukat megállapítja. Az ellátásra jogosultság esetén az ellátásokat a jelen rendeletben foglaltak szerint kell megállapítani.

25. §.

Szabadpályán töltött idő, illetőleg a szolgálaton kívül eltöltött idő beszámítása

(1) Az olyan alkalmazott részére, aki a magyarság érdekében kifejtett munkásságával különös elismerésre méltó érdemeket szerzett, a m. kir. államvasutak nyugdíjintézet bizottsága, illetőleg a nyugbérpénztári központi bizottsága javaslatára a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a miniszterelnökkel egyetértve, a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával az érdekelt kérelmére biztosíthatja azt, hogy az ellátás megállapításánál a kinevezést megelőzőleg a keleti és erdélyi országrészen szabad pályán töltött idő, vagy annak egy része, legfeljebb azonban 20 év a nyugdíjintézet, illetőleg a nyugbérpénztári tagsági időhöz hozzászámítható.

(2) Annál a volt magyar, illetőleg volt román államvasuti alkalmazottnál, akit állásából magyarsága miatt ellátással, vagy ellátás nélkül elbocsátottak, abban az esetben, ha a magyarság érdekében kifejtett munkásságával különös elismerésre méltó érdemeket szerzett, a m. kir. államvasutak nyugbérpénztári központi bizottsága javaslatára a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a miniszterelnökkel egyetértve a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával az érdekelt volt alkalmazott, vagy annak igényjogosult hozzátartozója kérelmére megengedheti, hogy az 1921. évi július hó 26. napja és az 1940. évi aug. hó 30. napja között a keleti és erdélyi országrészen tényleges szolgálatban nem töltött idő, vagy annak egy része a beszámítható szolgálati időhöz hozzászámítható.

(3) Az olyan alkalmazottnál, akinek a keleti és erdélyi országrészei az 1940. évi augusztus hó 30. napja előtt azért kellett kijönnie, mert a visszacsatolás előtt a magyarság érdekében kifejtett működése miatt ellene a román hatóságok büntető ítéletet hoztak, vagy büntető eljárást indítottak, vagy amely miatt őt büntető eljárás megindításának veszélye fenyegette, a nyugdíjba az (1) és (2) bekezdés értelmében beszámítható szolgálati időként a méltányosság által megszabott mértékben olyan időt is figyelembe lehet venni, amelyet az illető az 1940. évi augusztus hó 30. napja előtt szabadpályán vagy szolgálaton kívül nem a keleti és erdélyi országrészen töltött.

(4) A jelen §-ban említett kedvezmények elnyerésére irányuló kérelmet legkésőbb az 1942. évi december hó 31. napjáig lehet előterjeszteni.

26. §.

A magyar királyi államvasutak szolgálatában elhelyezett alkalmazottak ellátása

(1) A jelen rendelet 1. §-ában említett alkalmazottak és nyugdíjasok közül azokra, akiket a m. kir. államvasutakkal nyugellátás szempontjából viszonyosságban álló hatóságoknál, hivataloknál, intézeteknél, stb. szolgálatban véglegesen elhelyeznek, a jelen rendeletben foglalt rendelkezések — a 9. és 25. §-ban foglaltak kivételével — nem nyerhetnek alkalmazást.

(2) A jelen rendelet 1. §-ában említett alkalmazottak és nyugdíjasok közül azok, akiket a m. kir. államvasutakkal a nyugellátás szempontjából viszonyosságban álló hatóságoknál, hivataloknál, intézeteknél, stb. szolgálatban ideiglenes minőségben alkalmaztak, az ellátás szempontjából az (1) bekezdésben említett véglegesen elhelyezett alkalmazottakkal esnek egy tekintet alá. Ha azonban az ideiglenes alkalmazás a megkivánt előfeltételek nem következése miatt szűnt meg, az ilyen alkalmazottra az ellátás szempontjából a jelen rendeletben foglaltak irányadók.

27. §.

Az általános ellátási jogszabályok alkalmazása

A jelen rendelet hatálya alá tartozó személyek ellátása tekintetében — a jelen rendeletben meghatározott eltérésekkel — a magyar ellátási jogszabályok irányadók.

Budapest, 1941. évi május hó 29-én.

Dr. Varga József s. k.

a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterium vezetésével megbízott m. kir. iparügyi miniszter.

Mit tárgyal a rendkívüli városi közgyűlés?

Az új közüzemi díjak, a közüzemi székház átépítése a tárgysorozaton

Nagyvárad. Saját tud. A városi törvényhatóság bizottságainak ugyan-csak kijut újabbban az ülésekből. Az elmúlt hét két napján egymást érték a bizottsági és albizottsági tárgyalások csütörtökön pedig a közgyűlés tart rendkívüli ülést, mely igen fontos ügyeket tárgyal. A tárgysorozat lényeges pontjai a következők.

Az első pont a polgármester időszaki jelentése. Utána a belügyminiszteri leirat tárgyalása következik a városi tisztviselők részére pótlás és mellékletmények engedélyezése tárgyában. A költségvetés „Személyi járandóságok” rovatában ezen cím alatt 76.180 P. „Városi tisztviselők illetménykülönbözötésére” cím alatt pedig 20.000 P-t vettek fel. A költségvetés helyszíni tárgyalása során a bizottság a következő elosztást hagyta jóvá, hivatkozással arra az intézkedésre, hogy „bonyolult közigazgatási ügyeket végző tisztviselők részére engedélyezhető a „külön munkailletmény.”

A polgármester részére havi 112.50 P, a helyettes polgármester, főjegyző, tanácsnokok, műszaki tanácsos, árvaszéki elnök, tisztj főügyész, számvevőségi főnök részére havi 82.50

P, az I. o. aljegyzők, főmérnökök, árvaszéki ülnökök, tisztj ügyész, főlevéltárnok, számvevőségi főnök helyettes, tüzoltó parancsnok, könyvtárnok részére havi 63.66 P, II. o. aljegyzők, mérnökök, tisztj alügyész, főpénztárnok, adóhivatali főszámvevő helyettesek, a városi orvosok és alatorvosok részére havi 50 P, I. o. fogalmazók, műszaki tisztj, pénztári ellenőr, irodaigazgató, adóhivatali pénztárnok részére havi 42.50 P, II. o. fogalmazók, műszaki segédtsztek, adóhivatali pénztári ellenőr, adóhivatali ellenőrök részére 36 P, végül a közigazgatási gyakornokok havi 34 pengős pótlétként részesülnek. „Külön munkailletményben” részesülnek:

a polgármester havi 150 P, a helyettes polgármester havi 100 P, a főjegyző, Klemens Rezső, dr Varga László, dr Dalló Gyula tanácsnokok, továbbá a főügyész, a műszaki tanácsos és Pikó János főmérnök havi 50 P, dr Kazik István, Kolontáry János és Rozsly István aljegyzők, havi 40 P, dr Csapó Ferenc I. o. fogalmazó havi 30 P, Selényi Vilmos irodaigazgató pedig miniszteri rendelet alapján havi 50 pengő külön munkailletményben részesülnek.

A továbbiakban szó lesz a Közüemi Székház létesítésére vonatkozó belügyminiszteri leiratról, az új közüzemi díjakról az országos rendezéssel kapcsolatosan, a község kötelekbe való felvétel kérése esetén fizetendő díjakról és több más kérdésről melyeket a kis- és közigazgatási bizottsági ülésekről szóló beszámolóinkban már ismertettünk.

A legnagyobb érdeklődés természetesen az új közüzemi díjak megállapítása iránt nyilvánul meg, mert ezek ellen nyelgeteg volt a panasz. Most végre rendezik az ügyet, előreláthatólag azonban a közönség egy kissé mást kap, mint amit vár...

Be kell jelenteni a múlt évi méz készletet

Budapestről jelentik: A Hivatalos Lap legutóbbi számában megjelent az áellenőrzés országos kormánybiztosának rendelete, amely intézkedik az 1940. évi pergetésű méz készletek bejelentéséről. A rendelet szerint mindazok a termelők és viszontelárúsítók, akiknek birtokában a rendelet megjelenése napján, akár más tulajdonát képező 25 kilogrammál több 1940. évi pergetésű méz van, kötelesek teljes készletüket a tárolás pontos helyének megjelölésével az áellenőrzés országos kormánybiztosához (Budapest, VII., Nagymező-utca 1. szám) a rendelet megjelenésétől számított 5 napon belül írásban bejelenteni. Mivel a rendelet múlt szombaton lépett életbe, még két nap van a bejelentés elvégzésére.

Nagyarányu felvételek lesznek a pénzügyőri karba szeptemberben

A Hivatalos Lap legutóbbi száma pályázatot hirdet négyszáz ideiglenes minőségű II. osztályú pénzügyőri vizsgázói állásra. Ezeket az állásokat szeptember havában töltik be. A felvett pénzügyőrök javadalmazása 90 pengő havi fizetés, 186 pengő évi ruházati és ágymű átalány, valamint laktanyaszerű elhelyezés. A felvettek egyszerszeresére 100 pengő első beszerzési átalányban részesülnek.

A pályázati határidő június 15-től július 15-ig tart. Pályázni óhajtok szerkesztőségünkben részletes felvilágosításokat kaphatnak a feltételekre vonatkozóan.

Frenczel Sándor

tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár
 Képeretkezés

Falburkoló üvegcsempék
 gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILAGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza

Kormányzók születésnapjainak ünnepségének sorrendje

Folyó hó 18-án, a Kormányzó Ur 73-ik születésnapját, az egész országban szeretettel és lelkesedéssel ünnepli a magyar nemzet. Nagyvárad polgárságának elsőjében nyílik alkalma, hogy bensőségesen megünnepelje az Országgyarapító Kormányzó születésnapját, melyet a polgári és katonai hatóságok is az ország első emberének kijáró tisztelettel ünnepel meg. A szerdai katonai ünnepség sorrendje a következő: Istentisztelet. Erdélyi emlékérmek kiosztása. Gyülekező a hadapródiskolába. Zenés disztronulás az Országzászló előtt a következő alakulatok részéről. 1. Gyalogsági átképzősök. 2. Gyalogság. 3. Lovasság. 4. Lovassági tüzérszázalék. 5. Vonalcsapat. 6. Csendőrség. A disztronulást a kaszárnyákban és a Pannónia étteremben disztribúció követi. Az ünnepség lefolyásáról lapunk a tisztikar meghívása folytán helyszíni beszámolót közöl.

VARGA JÓZSEF MINISZTER MEG-LÁTOGATTA A GYLKOS-TÓ VIDEKÉT. Marosvásárhelyről jelentik: Varga József kereskedelmi és ipariügyi miniszter megtekintette a Gyilkos-tó vidékét és elragadtatással nyilatkozott a látottakról. A miniszter megtekintette Borszékot is és az idegenforgalmi kérdésekben a helyszínen megtekintette a helyszíni intézkedéseit.

A NMK-BA TÖMÖRÜLT SÜTŐIPAROSOK A LISZTELOSZTÓ BIZOTTSÁGBAN VALÓ KÉPVISELETKÉRT KÉRİK. Nagyvárad. Saját tudósítónk jelentése: A Nemzeti Munkaközponthoz tömörült sütőipari munkások hétfőn délben küldöttéggel felkeresték a polgármestert és arra kérték, hogy jelöljön ki számukra is helyet a lisztelosztó bizottságba, mert a kenyér- és lisztelátási nehézségek közepette helyenvalónak tartanák, hogy a sütőipari munkások képviselése is résztvegyen ennek a rendkívül fontos kérdésnek rendezésében. A polgármester megígérte, indokolt kérésüket támogatni fogja és így a sütőipari munkások remélik, hogy az elosztó bizottság legközelebbi munkájában részt vehetnek.

BAJTÁRSI PARANCS. A keddi estén zenés takarodóra este 8 óra kötelesek minden bajtárs a Székházban megjelenni. A szerda délelőtti Országzászló előtti díszmenetre a bajtársak kötelesek megjelenni a Székházban d. e. 11 órára. A zenekar tagjai is a fenti időpontban megjelenni kötelesek. Elnökség.

JULIUS 1-ÉN LESZ A GYOSZ KOZGYULÉSE. A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége igazgatóságának mai ülésén bejelentették, hogy Chorin Ferenc titkos tanácsos tisztviselésétől visszalepett. Haggennmacher alelnök méltatta Chorin Ferenc érdemeit. Az igazgatóság határozata értelmében a szövetség idei rendes közgyűlését július 1-én tartja meg.

A NAGYVÁRADI ÓRAS ÉS ÉKSZERESZAKOSZTÁLY ezutón hozza a n. é. közönség szives tudomására, hogy üzletüket közös megegyezéssel, az anyaországgal egyértelműen szombaton déli 1 órától hétfőn reggelig zárva tartják. Az új záróra szeptember 1-ig marad érvényben. Tiszay J. elnök.

ISKOLAI ÉRTESETÉS. A nagyváradai róm. kat. Egyházközség elnöksége a szülők tudomására hozza, hogy a nagyváradai róm. kat. elemi iskolákban, úgy a szerzetesi, mint a fiúiskolákban az 1941/42 tanévi beíratások június hó 19., 20., 21. napjain lesznek, délelőtt 9-től 12-ig, délután 3-tól 5-ig. Minden szükséges felvilágosítást megad az iskolák igazgatósága.

Értesítés. A HONSZ nagyváradai és Biharmegyei Csoportjának Elnöksége tudatja a hadirokkantakkal és hadiözvegyekkel, hogy hivatalos helyisége a Sas-palotából a Széchenyi-féle épületbe Rákóczi-ut 13. szám alá lett áthelyezve. Ügyes-bajos dolgaikkal a hivatalos órák alatt a jövőben tehát itt jelenjenek meg. — A Hadigondozó Bizottság hivatalos helyisége is a Széchenyi-féle épületben van, hivatalos ügyeik elintézése végett minden hadigondozott e helyen jelenjen meg. Elnökség.

TESTA ?

TESTA ?

A NAGYVÁRADI ÁLLAMI LEÁNYLICEUM ÉS TANITÓNŐKÉPZŐ INTÉZET EVZÁRÓ UNNEPÉLYE. Nagyvárad. Saját tud. Meghatóan szép iskolai ünnepély zajlott le vasárnap délelőtt a nagyváradai tanítónőképzőben. Az első magyar iskolai évzáró ünnepélyére gyűlt össze az iskola tanári kara és növendékei s rajtuk kívül szülők, hozzátartozók, valamint a testvériskolák képviselői Kiss József igazgató lélekemelő szavakban emlékezett meg az év kezdetéről, arról a harcról, amelyet az iskolának folytatnia kellett a fennmaradásáért s amely harc hőse az intézet volt igazgatója. Papp Sándorné, Varga Ilona tanárnő az iskola megharcolta harcát és jóleső érzés mindenki számára az év végén látni az eredményt. Nehéz időköt élünk s ebben a nehéz időkből boldog a nép, amely szenvedni s örülni tud. idézte Mécs László szavait az igazgató. A magyar nép boldog, mert tud szenvedni, szenvedett is eleget a múltban de tud örülni is a meginduló új életnek és feltámadásnak. Utána az iskola tanári kara számolt be az iskola évi működéséről, majd az énekkar szerepelt egy pár szép énekszámmal. Szavaltatok, népdalok és magyar táncok tettek még élvezetessé ezt a szép ünnepéte, amely a jutalmak kiosztásával és végül a Híszkegy elnéklésével ért véget.

AZ ISKOLÁK CSOPORTOSAN LÁTOGATHATJAK MEG A NÉMET KÖNYVKIÁLLITÁST. Nagyvárad. Saját tud. Amint már megírtuk, vasárnap megnyílt a Református Kulturteremben (Teleki utca) a budapesti Német Tudományos Intézet nagyszabású könyvkiállítása. A kiállításnak állandóan nagy érdeklődő közönsége van. A kiállítás gazdag anyaga méltán is kelti fel az érdeklődést. A német könyvkultúra utolsó évtizedének pompás alkotásai vonulnak fel itt a látogató szeme előtt. A kiállítás rendezősége felhívja az iskolák igazgatóságainak a figyelmét a kiállításra, hogy növendékeiket csoportosan vigyék el. Így történt ez minden magyar városban, ahol a kiállítást megrendezték.

TELJES ELSÖTÉTÍTÉS BUKARESTBEN. Bukarestből jelentik: Bukarestben hétfőtől kezdve elrendelték a teljes elsötétítést.

A Lujza Otthon javára N. N. 5.88 fillért adott, mely összeget rendeltetési helyére juttattunk.

DISZDOKTORRÁ AVATJA BOTTAI MINISZTERT A KOLOZSVÁRI EGYETEM. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem Bottai olasz nemzetnevelésiügyi minisztert pénteken délelőtt avatja díszdoktorrá. Az olasz miniszter pénteken reggel érkezik Kolozsvárra. Résztvesz az avatáson Homan Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter is.

Uj iskola nyílik. 4 polgárit vagy gimnáziumot végzett növendékek június 30-ig jelentkezhetnek a Szent Vince intézet 4 osztályos ipari-háztartási leányközépiskolájába. Az iskola célja: vallásos magyar háziasszony, áldozatos édesanya nevelése, háztartási, ipari munkák megkedveltetése; urilelkű, világnyelvet beszélő vezető üzletasszonyok, önálló divatipari vállalkozók kiképzése. Nagyvárad, Nagáll u. 5.

A DEBRECENI KERESKEDŐK ÉS UTAZÓK EMLÉKZÁSOLÓT AJÁNDÉKOZTAK A NAGYVÁRADI TÁRS-EGYESÜLETNEK. Nagyvárad. Saját tud. Tegnap délelőtt 11 órakor bensőséges ünnepség keretében adta át a debreceni kereskedők és utazók egyesületének küldöttsége az Erdélyi és Bánati Utazók Egyesületének a felszabadulás emlékére ajándékozott zászlót. Az ünnepség az egyesület Szaniszló-utcai székházában folyt le. Megjelentek az ünnepségen dr. Horváth Árpád kormánybiztos, a Kereskedelmi Csarnok elnöke, dr. Gyapay László helyettes polgármester, dr. Olasz Vilmos, a Kereskedelmi és Iparkamara titkára, dr. Kalas László, a Kereskedelmi Csarnok titkára. Az ünnepséget Tusek László szavai vezették be, aki üdvözölte a megjelenteket, különösen a debreceni vendégeket. Utána Kutzik Imre lelkes szavakkal üdvözölte a debreceni társ-egyesületet. Felszólalt még dr. Bárdos Jakab Debrecenből, majd Kroc Vilmos, a Debreceni Kereskedők és Utazók Egyesületének elnöke átadta a zászlót a váradiaknak. Tusek László megköszönte, utána Havas Károly kereskedő szavalt el saját költeményét. Dr. Horváth Árpád szavai után a Szózatall zárult be a szép ünnepség. Délben a meghívottak és a debreceni vendégek közös ebédet vettek részt.

* Hatóságilag engedélyezett gépjárművezető képző tanfolyam kezdődik június 23-án, Andriška garázs, Ritoók u. 15. Telefon 22-09. — Beiratkozás naponta 12-1, este fél 7-8-ig az iskola irodájában.

SZABÁLYOZZÁK A VADÁSZATOT A VISSZATÉRT RÉSZEKEN. Budapestről jelentik: A hivatalos lap keddi száma közli az erdélyi és keleti országrészen a vadászat gyakorlását szabályozó kormányrendelet végrehajtása tárgyában kiadott földművelésügyi miniszteri rendeletet.

AZ ORSZÁGOS EGÉSZSÉGVÉDELMI SZÖVETSÉG ALAKULÓ KOZGYULÉSE. Az Országos Egészségvédelmi Szövetség nagyváradai fiókszövetsége folyó hó 17-én 17 órakor tartja alakuló közgyűlését a város-háza dísztermében.

ELTEMETTÉK TOLDALAGHY MIHÁLY FŐISPANT. Marosvásárhelyről jelentik: Általános részvét mellett temették el Toldalaghy Mihály gróf, Marostorda vármegye és Marosvásárhely elhunyt főispánját.

MEGHALT BENCZUR BÉLA FESZTŐMŰVÉSZ. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Benczur Béla, az Országos Magyar Iparművészeti Főiskola tanára, festőművész, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat alapító tagja 87 éves korában június 14-én meghalt.

Molnár Róza és Rubletzky Géza kiállítása

Csütörtökön nyílt meg ünnepélyes keretek között a városi zeneiskola termeiben Molnár Róza és Rubletzky Géza együttes kiállítása, melyet dr. Hlatky Endre főispán és dr. Soós István polgármester nyitottak meg. Megjelentek a megnyitáson a város részéről még dr. Thury László főügyész és Dalló Gyula kulturális vezető is. A város már a megnyitás után megvásárolta Molnár Róza két igen szép festményét, egy körösparti virágzó gesztenyefát és egy másik körösparti részletet ábrázoló képet, amelyek egyébként a látlat legszebb darabjai közé tartoznak.

Molnár Róza képei nagyszerűen érvényesülnek az otthonos levegőt árasztó zeneiskolai termekben. Halk, finom színűk, amelyekben a sarjadt tavaszi tájak édes hárfahangja csendül, a nyugtalan, borongó lélek közvetlen megszólalásai. Új képeiben új oldalról mutatkozik be, aránylag kevés színnel milyen zengő színskálát szolgált meg s érdekes természet-szemlélete is magával ragadó. Kiállítása nagy meglepetés, esemény.

Rubletzky Géza szobrai is külön művészi eseményt jelentenek. Apró terrakottái, kis bronzszobrai a legkomolyabb művészi teljesítmények. Nem is tudjuk hirtelenében melyiket emeljük ki a sok közül? Van egy kis aratócsoportja, ez hatalmas márványba kíváncsok, mint a magyar aratás szoborba vésett apoteozise. Kicsi lovasszobra a keleti nyugalom és erő megtévesztője. Ülő női alakjának arcán a mély bánat mesteri erővel mintázott. De nagyszerűek többi figurái is és arcképező művészetét hirdeti nagyobb női feje. Végtelenül kedves kis skót terrier terrakottája. Szobrai bámulatot keltettek és ez mindenképpen érthető.

A kiállítást állandóan érdeklődők tömegei látogatják s Molnár Róza és Rubletzky Géza villamos erővel pezsdítik fel lankadt művészi életünket. A kiállítás megtekinthető a Zeneiskolában, Szaniszló u. 18. alatt.

Ház eladás

A nagyváradai református egyházkerületi nyugdíjintézet eladja a Kossuth La. os utca 3 és a Sal Ferenc utca 8 sz. alatt lévő bérházait. Vételajánlatok a református püspöki hivatalhoz (Nagyvárad, gr. Teleki utca 27, Otthon épület) intézendők. A házakra vonatkozó adatok a püspöki hivatal számvevőségénél vagy pénztáránál megtudhatók. Közvetítést nem dijazunk.

Nagyvárad, 1941. június hó 11-én.

Sulyok István s. k.
püspök.

Mi ujság a piacon?

Baromfi piac.

Erős felhozatal. Tyúk párja 9—13 P, hízott liba drb. 10—14 P, Sovány liba drb. 7—9 P, Hízott kacsa nem volt, sovány kacsa 6—8 P, tojás drb. 10—12 fillér.

Tejtermékek.

Közepes felhozatal. Tej literje 24—28 fillér, Tejfel literje 1—1.33 P, tehéntúró kgr. 0.80—1.06 P Vaj kgr. 4—5.33 P, sajt kgr. 2—2.80 P, juhtúró kgr. 2—2.80 P.

Terménypiac.

Nem volt felhozatal. Gyapjú kgr 350—400 P.

Szénavásár.

Közepes felhozatal. Lucerna 100 kgr. 6.50—9.50 P, here 100 kgr. 6—9 P, széna 100 kgr. 4.50—6.50 P, szalma 100 kgr. 3—4.50 P

Halpiac.

Gyenge felhozatal. Csuka kgr. 2 P, hízlalt ponty kgr. 2.40 P.

Lóvásár.

Közepes felhozatal. Igásló I. oszt. párja 1000—1200 P, igásló II. oszt. párja 800—1000 P, parádés ló párja 1400—1600 P, csikó 1—2 évig 350—500 P, vágó ló kgr. 20—25 fillér.

Marhavásár.

Közepes felhozatal. Ökör páronként 1200 P, vágómarha kgr. 9.90—1.10 P, tejes borjú kgr. 1.30—1.40 P, borjú 1—2 évig kgr. 1.50—1.70 P, bivaly párja 600—800 P.

Sertésvásár.

Közepes felhozatal. Süldő párja 120—160 P, választott malac párja 55—70 P, kövér disznó kgr. 1.90 P.

Élelmiszerpiac.

Erős felhozatal. Fokhagyma kgr. 1.60—2.00 P, bab faj szerint 58—68—78—90 fillér, zöldség vegyesen kgr. 28—38 fillér, hordós káposzta kgr. 30 fillér, székfü gomba kgr. 2.50—2.80 P, zöldborsó, csöves 40—60 fillér, zeller drb. 10—20—30 fillér, zöldhagyma csomója 8—14—20 fillér, hónaposretek csomója 4—8—10 fillér, karalábé drb. 4—6 fillér, zöldpaprika drb. 20—30—40 fillér, új krumpli kgr. 50—40 fillér, új cékla csomója 20—26 fillér, spenót kgr. 1 P, spárga kgr. 1—1.40 P, máliszt kgr. 46 fillér, champion gomba kgr. 2 P, zöldborsó, olasz kgr. 1—1.20 P, padluka csomója 3—6 fillér, mezei sóska csomója 6—10 fillér, uborka drb. 20—30—50 fillér, fejes saláta 4—6—10 fillér, karfiol drb. 20—60 fillér, olasz káposzta 20—30 fillér, nyári káposzta 30—50 fillér, pöszméte kgr. 70—90 fillér, tök drb. 20—30—50 fillér.

Gyümölcs piac.

Erős felhozatal. Eper kgr. 40—60—80—120 fillér, cseresznye kgr. 80—100—150 fill., alma kgr. 120—250—350 fillér, füge kgr. 260—300 fillér, narancs kgr. 150—200 fillér, aszalt szilva kgr. 260—280 fillér.

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

Meghosszabbította az ebzárlatot a polgármester

Nagyvárad thj. város területére 8520—1941. sz. alatt elrendelt ebzárlatot a 100.000—1932. F. M. Vr. 321. szakasza alapján újabb 90 napra meghosszabbítottam.

Az ebzárlat tartama alatt minden kutyát és macskát oly módon kell tartási helyén elzárva, vagy minden kutyát oly módon kell tartási helyén megkötve, vagy lehetőleg megáncolva elkülöníteni, hogy idegen kutyával vagy macskával ne érintkezhesek.

A város területén csak olyan kutyát szabad pórúton vezetni, amelyik a harapás ellen biztosan védő szájkösárral van ellátva.

A város területéről kutyát és macskát csak az elsőfoku állategészségügyi rendőri hatóság engedélyével és a városi m. kir. állatorvos kedvező eredményű vizsgálata után szabad kivinni.

Az ebzárlat tartama alatt betegott valamennyi kutya és macska a fent hivatkozott rendelet 324. szakaszának 1. pontja alapján kártalanítás nélkül leöletik, Amennyiben az állat birtokosa 24 órán belül kellőképpen igazolja, hogy állatja veszett, vagy veszettségre gyanus állattal nem érintkezett, az elsőfoku állategészségügyi rendőri hatóság megengedheti, hogy az állat 90 napos hatósági megfigyelés alá helyeztesse, ha az állat birtokosa a megfigyeléssel járó költségek viselésére hajlandó és a költségek hozzávetőleges összegét letétbe helyezi.

Azon állattulajdonos, aki jelen rendelkezésnek ellene szegül, vagy az, aki annak végrehajtását gátolja, kihágást követ el és az 1928. évi XIX t. c. 100. szakasza szerint 2 hónapig terjedhető elzárással büntethető.

SPORT

Vasárnap: Ujpest—NAC

Az Ujpest befejezte a bajnoki szezonját, vasárnap szabad s a pünkösdre tervezett nagyvárad megvásárlásnak most tesz eleget. A mérkőzés iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg, hiszen a többszörös magyar, közép-európai és egyéb kupabajnoknak ez lesz az első nagyvárad vendégszereplése. A NAC erősen felkészül erre a mérkőzésre s a bajnokság második helyezettjének és az NB új tagjának összecsapása érdekes sporteseménynek ígérkezik.

A NAC is részt vesz az idej Szent István Kupa mérkőzéseken a bajnokcsapattal együtt

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad sportsajtónak kicsit ünnepe van. A városi csapatok akármire járnak, vagy vendéget fogadnak, mindig elismeréssel állják meg helyüket. A sportsajtónak ezért van öröme, mert a fővárosi lapok elismerik a nagyvárad sportot, méltányolják az eredményeket, biztatják csapatainkat és világosan, elfogulatlanul látják értékeinket. Tegnap a „Virradat” c. hetilap írta az idej Szent István Kupa mérkőzésekkel kapcsolatban, hogy a NAC a bajnokcsapattal együtt Magyarország ezidej legjobb csapata. A cikket teljes terjedelmében az alábbiakban közöljük:

A FERENCVÁROS ÉS A NAGYVÁRAD AC A SZENT ISTVÁN KUPÁBAN

Tavaly a nagyszerű Szent István Kupa-mérkőzéseken csak 6 csapat vett részt. Ezek: az Ujpest, az Elektromos, a Gamma, a WMFC, a Kispest és a kupa győztese a Törekvés.

Az idén a Szent István Kupa-mérkőzésekre már megkezdődött a szervezkedés. Érdekes, hogy a Szent István Kupa „védője” a Törekvés kiesik a Nemzeti Bajnokság első osztályából, de éppen a védő jogán indulni fog az idej küzdelmekben is.

Az idej Szent István Kupa-mérkőzések szennációja azonban a Ferencváros és a Nagyvárad AC bekapcsolódása lesz.

Az általános erőviszonyok és a közvélemény szerint is Magyarország ezidej két legjobb csapata a Ferencváros és a NAC.

Velük nagyot nyer sportbeli értékben a Szent István Kupa. Az idén te-

hát 8 csapat fog küzdeni a nagy nyári díjért az Elektromos-pálya villanyfényes játéktérén. A fenti 6 „alapító tagon” kívül a Ferencváros és a NAC is részt vesz.

Ebben az évben nem is körmérkőzés alakjában rendezik meg a Szent István Kupát. hanem a 8 csapat kiesési rendszerben fogja lebonyolítani a Szent István Kupa-mérkőzéseket. Összesen tehát 7 mérkőzés lesz.

MI LESZ ITT A SZENT ISTVÁN KUPÁBAN?

Szombaton este a Latorca-utcai Elektromos-pályán villanyfény mellett játszották le a WMFC—Elektromos bajnoki mérkőzést. Eleinte nehezen gyülekezett a közönség, aztán megindult a népvándorlás és a végén 4500 főnyi közönség élvezte a szép estét a nagyszerű küzdelmet. A mérkőzés után Kovács Dezső dr mondta a következőket:

— Egész biztos, hogy vasárnap délután nem lett volna 4500 nézőnk és így közönségikerről beszélhetünk. Hát még, ha nem lett volna ilyen borús és hűvös az idő. Hiszen sem a margitszigeti szabadtéri operaelőadást, sem a Millenárisra hirdetett hármas versenyt nem merték lebonyolítani a rendezők. Mi lesz itt a Szent István Kupában? Az az érzésem, hogy egy Ferencváros—Ujpest, vagy Ferencváros—Nagyvárad AC mérkőzésen kiesnek fog bizonyulni jó idő esetén a pálya, pedig megannyibóttuk a nézőteret. Az állóhelyen most sokkal többen férnek el, mint tavaly. Jó vezetője volt ez a mérkőzés a Szent István Kupának!

Betörők jártak egy nagyvárad zsinagógában

Nagyvárad. Saját tud. A keddre virradó éjje ismeretlen tettesek betörték a Baross-utcai zsidó templomba. A betörők az egyik ablakon keresztül hatoltak be, a templomban észrevehetően alaposan kutattak értéktárgyak után, de csak a falba épített perselyeket találták. Ezeket feltörték és — a templomgondnok bemondása szerint — körülbelül 40 pengőnyi aprópénzt raboltak el onnan. A betörőket úgy látszik valami megzavarta munkájukban, mert egy tolvajkudósot, egy rőzkilincset és még néhány apróbb fömtárgyat otthagytak az egyik feltört persely mellett. A hitközség feljelentésére a rendőrség megindította nyomozást, de a tettesek kézrekerítésére kevés a remény.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknek 25 százalék engedmény

Lakás

Jávdölgön egy szép szoba nyaralásra kiadó. Értekezni: Bodánénál, Kosuth u. 18. 673

Keresek modern egy vagy kétszobás, összkomfortos lakást. Ügynököt díjazok. Cím a kiadóban. 643

KERESEK augusztus 1-re 3 vagy 4 szobás komfortos, lehetőleg kertes lakást az olasz részén. Ilyen házat megvételre is. Ajánlatokat Schlauch-tér 16. sz. alá kérek. 638

A Félix fürdőben a Tilda villában hónapos szobák nyaralásra kiadók. — Értekezni a villában. 618

Adás-vétel

Fasznál férfiruhát prima anyagból cleson csak Molnárnál vehet. Bémer tér 1. udvarban. Ruhákért magas árat fizetek 505

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas áron veszek, órát, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi út 19. 618

Kertes magánház Rét utca közelében eladó. Érdeklődni Balassa tér 3. szám, ajtó 2. 604

Harmoniumot megvételre keres. — ajánlatot kér Eradonyi Római Katolikus Plébániára. 574

Különféle

Egyszerűbb ruhák varrását, javítását vállalom, házaknál is. Tóth Mária, Kálvária u. 108. 656

Kultura Középszkolai Magánintézmény, gyors, lelkismeretes, eredményes. Budapest, Mester u. 4. IV—3. (Valaszbélyeg). 398

Keresztény üzletember, atvették, társulnék 20.000 pengőig rentabilis üzlethez. Részletes ajánlatot „Üzlet” jellegre kiadóhivatalba. 669

Allást nyee

Irodai gyakorlatlalt bíró öskeresztény tisztviselőt azonnal felveszünk. Ajánlatot „Kereskedelmi Részvénytársaság” jellegre a kiadóba kérünk. 675

Kiadótulajdonos:

szent László-NYOMDA RT

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó: Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc, Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgóépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.